

DELO

[i.e.4]

TRST 4. junija 1994 - Leto XLVI. - Štev. 57 - Petnajstodnevnik - Quindicinale - Abb. postale - Gruppo II-B/70% - 700 lir

Direktor ALBIN Šerk - Ureja uredniški odbor - Odgovarja FERDI ZIDAR - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica S. Spiridione 7 - Telefon (040) 366833
Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi 2, tel. (0481) 84436 - Poštni tekoči račun 14454342 - Letna naročnina 12.000 lir - Tisk in fotostavek GRAPHART - tel. (040) 772151

Evropa edinstvena priložnost za razvoj naših krajev

Giorgio Rossetti o evropski skupnosti

Naglo se bližajo volitve v evropski parlament, na katerih DSL ponovno kandidira dosedanega poslanca Giorgia Rossettija. Gre za izjemo, saj je že večletno pravilo, da stranka ne ponavlja kandidatur več kot dvakrat. Izjema izhaja iz dejstva, da je Rossetti v Strasburgu opravil izredno pomembno delo in je danes med najbolj priznanimi poznavalci odnosov z vzhodno Evropo, ki bodo v prihodnjih letih v središču pozornosti Evropske skupnosti. Z njim smo se zato pogovorili predvsem o novostih, ki jih Evropa prinaša na tem področju in o vlogi naše dežele.

Najprej pa bi se lotili osnovnega vprašanja, ki je marsikomu nejasno kljub temu, da se o Evropi toliko govori. Gre za to, da je skupnost zveza suverenih držav, v kateri posamezne države zastopajo pri odločanju predvsem zunanji ministri, člani Evropskega sveta. Vse zakone morajo odobriti parlamenti posameznih držav. Kakšna je torej vloga evropskega parlamenta?

Z Maastrichtskim sporazumom je evropski parlament pridobil vrsto novih pristojnosti. Vzemimo na primer oceno, ki jo mora izglasovati o vsakem mednarodnem dogovoru. Brez ugodne ocene parlamenta dogovor ni veljaven. Isto velja za vse pomembnejše trgovinske sporazume. Parlament poleg tega sodeloča o nekaterih vprašanjih z ministrskim svetom. Ministri morajo upoštevati vsako pripombo ali popravke. Če ne sprejmejo naših zahtev lahko ukrep ponovno predložijo, toda imeti mora soglasni pristanek vseh ministrov. Če par-

lament ponovno potrdi negativno mnenje, se zadeva še dodatno zaplete. Vsem ostalim se ministri z nami posvetujejo, mnenje pa ni obvezujoče. Ministrski svet se vsekakor izogiba konfliktu s parlamentom, kar ima posledice na vse medsebojne odnose.

Odločanje v ministrskem svetu sloni pri vseh najpomembnejših izbirah na načelu soglasnosti. Če so stališča posameznih držav različna, je skupnost dejansko imobilizirana. To se je zgodilo v primeru vojne v Jugoslaviji. Kako bi po tvojem lahko premostili to veliko pomanjkljivost, če upoštevamo že prej omenjeno dejstvo, da so države suverene?

Maastrichtski dogovor je začel uvajati tudi glasovanje, s kvalificirano večino. V nekaterih primerih zadostuje 70 odstotkov glasov za odobritev sklepa. Vsaka vlada pri tem razpolaga z različno tezo, torej različno količino glasov, glede na število prebivalcev. Parlament je že predlagal radikalno revizijo postopka za odločanje, kjer naj se večinsko glasovanje uporablja mnogo bolj pogosto, soglasje pa naj bi ohranili le za izredne sklepe. Predlog tudi predvideva mnogo večjo vlogo parlamenta, ki naj vse bolj sodeluje pri odločanju in ne le kot posvetovalni organ.

Večkrat slišimo, da odpira Evropa naši deželi velike možnosti, kljub temu pa je gospodarska kriza pri nas iz dneva v dan hujša. Kakšne so te možnosti in zakaj ni opaznih rezultatov?

S koncem hladne vojne in odpiranjem meja po letu 1989 naša dežela ni več

obrobna, tako zemljepisno kot politično je prešla v srce Evrope. Potencialno smo križišče vse tesnejših odnosov med Evropsko skupnostjo in vzhodnimi državami. Do pred petimi leti, spomnimo se, skupnost ni imela diplomatskih odnosov z vzhodnoevropskimi državami. Danes obstaja mreža dogovorov o kooperaciji, vrsta evropskih programov za razvoj teh držav. Naša dežela ima na tem področju dolgoletne izkušnje, ki nam jih vsa preostala Evropa zavida. Problem je v tem, če smo sposobni pripraviti načrte, ki naj spremenijo potencial v konkretne pobude, ki jih skupnost lahko podpre. Kot primer naj navedem železniško mrežo. Načrtovana os, ki naj bi povezovala Španijo, Italijo, Madžarsko in Rusijo, se prekine pri Benetkah. Tovori zato potujejo preko Namčije in z vstopom Avstrije je mogoče predvideti, da bo v smeri jug-sever promet našel pot preko Slovenije in Avstrije.

Ob koncu še neskončno vprašanje Trsta in Istre. Kako ga vidi Evropa?

Menim, da je primarni interes Italije, da kolikor mogoče podpre približanje Slovenije in Hrvaške Evropi: Slovenije danes, Hrvaške pa, čim bo izšla iz sedanjega vojnega stanja. Italija bi morala v prvi osebi prevzeti to nalogo in sicer iz dveh osnovnih vzrokov. Prvič, ker v nasprotnem primeru bodo to storili drugi. Ko bomo skušali vzpostaviti z njima gospodarske stike, bomo morali potovati v München ali Frankfurt, namesto da bi se obrnili na Ljubljano ali Zagreb. Drugič, ker imamo s Slovenijo in Hrvaško vezi in interese, ki niso izključno gospodarske narave, kot jih imajo oni z Italijo in predvsem z našimi kraji. V mislih imam vlogo, ki sta jo vedno opravljali italijanska in slovenska manjšina, ki sta nekaj več kot gospodarski potencial. Vključevanje Slovenije je nedvomno v interesu Evrope. Ni slučaj, da je pred kratkim komisija evropskih skupnosti predlagala sporazum o pridruženem članstvu Slovenije. Poleg že omenjenih razlogov naj navedem še enega, ki je ožjega krajevnega pomena.

Vsa še odprta vprašanja, ki povzročajo napetost in polemike s strani desnice, bodo toliko lažje rešljiva, kolikor bolj bosta prej Slovenija in nato Hrvaška prevzeli od Evropske skupnosti njena načela, vrednote in nenazadnje zakonske standarde, kar bosta morali narediti pred vstopom v skupnost. Med državami s podobnimi vrednotami in zakoni pa se v dvostranskih razgovorih da izgladiti še tako težke spore in prijateljski odnosi omogočijo ugodno reševanje vseh vprašanj.

Pogovarjala se je
TATJANA ČUK

Dežela FJK in mednarodna politika

Po parlamentarnih volitvah, ki jih je zmagala -kot znano- desnica, je le-ta pobudnik raznih političnih manevrov, kjerkoli ji je to mogoče. V preteklih tednih je sprožila naskok na demokratično vlado naše dežele, ki ji predseduje tovariš Travanut, vendar je ostal ta napad brez uspeha, saj je bila Travanutova vlada potrjena z izvolitvijo Chiarotta na mesto učinkovitega odbornika ter svetovaleca De Gioie na mesto odbornika Vazzolerja, ki je pred nedavnim odstopil, ker je baje preskočil k gibanju Forza Italia.

Kot vemo je skakanje na voz zmagovalcev ustaljena človekova navada, ki jo praksirajo predvsem posamezniki, ki računajo na takojšnjo korist. V sedanjih italijanski politični situaciji so to predvsem izvoljeni ljudje, ki se zavedajo, da ne morejo računati več na izvolitev na listi svoje stranke, čigar moč se iz dneva v dan neustavljivo krči, ter se zato zanašajo na obljube Forza Italia. Berlusconijevo gibanje dvori marsikomu tudi v naši deželi, a v deželnem svetu je zdržala demokratična večina, ki jo sestavljajo sile od ljudske stranke, Zelenih in drugih manjših laičnih formacij do DSL z neke vrste zunanjo podporo SKP.

Za deželo, za vso Italijo in sploh v mednarodnem okviru je izrednega pomena dejstvo, da vodi F-Jk demokratična večina; ta pomen je danes še večji spričo dejstva, da je državna vlada v rokah desnice. F-Jk je ena občutljivejših točk, ki imajo determinantno vlogo pri oblikovanju in vodenju italijanske zunanje politike: naša obmejna dežela je eden osnovnih momentov, pri katerih se italijanska politika lahko krepi ali lomi, s svojim odnosom do vzhodne meje oziroma do Slovenije in drugih držav na vzhodu si Italija lahko zapravi mednarodno kredibilnost ali pa si jo lahko pridobiva... Začetki Berlusconijeve vlade na tem področju kažejo bolj voljo po mednarodni izolaciji. Očitno je novim ministrom prej do političnega odgovora volilni bazi kot do pametne evropske politike v znaku miru, prijateljstva in sodelovanja. Kako naj si drugače razlagamo že občasne izpade proti Sloveniji ter špekulacije z Istro in vzhodno mejo, ki jih naknadne retifikacije zelo

dvomno retificirajo! Za desničarske vlade je iskanje in napihovanje zunanjega sovražnika in nevarnosti prava klasika, ki se danes redno ponavlja; zunanja nevarnost pomaga prekri in skriti notranje napake, šibkosti in nesposobnosti. Mar je Berlusconi že pogruntal, kako skriti morebitne nezmožnosti pri izpolnjevanju obljub iz volilne kampanje!? Se bo pri tem poslužil tudi istrskega vprašanja? Mimogrede, tudi Tuđmanu so prav prišli prvi izpadi glede Istre... Ko je že govora o desnici! Pa tudi na fronti Evropa o desnici! Pa tudi na fronti Evropa se predstavlja na evropskih volitvah z geslom "per contare di più in Europa" (za večjo moč v Evropi), tako da nam ne more biti jasno, če jih zanima prispevati k oblikovanju skupnega evropskega doma ali jim je -obratno- do napenjanja odnosov z evropskimi partnerji.

Na področju mednarodne politike smo torej lahko upravičeno zaskrbljeni; zaradi tega pa je odgovornost naše dežele povečana. Prav naša dežela kot institucija je poklicana, da s svojo konkretno politiko prijateljstva in sodelovanja spodna naša nacionalistično desničarsko politiko osrednjih rimskih oblasti. Kdor bi danes v deželnem svetu F-Jk pomagal oblikovati desničarsko vladno koalicijo, bi si prevzel velike odgovornosti tudi iz tega vidika. Tudi zaradi tega gre izključiti preobrat in kaže raje delati za razširitev sedanje koalicije na osnovi jasnih politično-programskih izbir glede osnovnih stvari, ki označujejo našo deželo in njeno vlogo, začeni z odnosom do Slovenije in drugih sose, z odnosom do nacionalizma oziroma do vprašanja sožitja ter do manjšin, z odnosom do centralizma (ga bo Berlusconi skušal obnavljati?) oziroma do vloge dežel v okviru potrebne reforme ipd.

Na osnovi teh programskih opcij se lahko sedanja koalicija utrdi in razširi; politični manevri na osnovi strankarskih formul so preživeta stvar.

Kje je interes naše narodnostne skupnosti pa je seveda tudi jasno!

M.B.

Problematika slovenske šole

Ko je Enej zbežal iz goreče Troje, je odvedel s seboj očeta Priama in sina... Dogodek vsebuje globoko simboliko: rešiti preteklost, ki jo posebej oče in bodočnost, ki jo posebej sin. Če bi se rešil sam, bi se pogubil, bi izgubil svojo lastno identiteto in tudi možnost preživetja. Če bi rešil sebe in sina, bi bil brez zgodovine, če bi rešil sebe in očeta bi bil brez perspektive. Rešiti se se morali vsi trije skupaj. Ta dogodek iz mitologije nam navdihuje razmislek nad težko nalogo, ki nas čaka kot manjšino v tem zgodovinskem trenutku. In to nalogo smo dolžni svojim prednikom, ki so nam omogočili, da smo še danes tu, in tudi svojim otrokom. V tej zgodovinski in kulturni viziji zavzema poseben pomen nadvse aktualna problematika obstoja in razvoja slovenske šole, ki je resnično pred udarom, tako zaradi političnih kot tudi ekonomskih razlogov. Problem združevanja šol, ukinitve ravnateljstev lahko obravnavamo v luči trdnostne a vprašljive obrambe obstoječega, ali pa kot priložnost, da preverimo stanje naših šol in jih optimiziramo - mi manjšina, avtonomno, kot subjekt. Mislim, da ne more nihče zanikati, da je naša današnja šolska struktura neustrezna. Oblikovali smo jo pred leti, ko so bile razmere popolnoma drugačne. Že upad števila otrok je dober razlog za to, da se vprašamo, če lahko imenujemo "šola" stavbo, v kateri deluje enorazredica. Mislim, da se tako poizkuševalne učiteljice, in teh je na srečo veliko, ne morejo delati čudežev, kvaliteta take šole je vsekakor vprašljiva. Z druge strani se moramo zavedati, da če je število otrok upadlo, so se njihove potrebe povečale in spremenile. Kvalitete šolanja ne definirajo samo učni načrti, ki so sicer bistveni, temveč tudi možnosti socializiranja, življenja v udobnem ambientu, možnost uporabe novih tehnoloških pripomočkov itd., kar bo jutri dragoceno kulturno bogastvo. Šola mora skratka zagotoviti vsem našim šolarjem in dijakom, da bodo lahko jutri štartali v življenju popolnoma opremljeni s čim večjim znanjem, a tudi s samozavestjo, pokončnostjo in družbeno ter kulturno osveščenostjo.

Pri teh ugotovitvah se sprašujem, če naša šola odgovarja tem novim izzivom. Iz lastne izkušnje, kot mati, kot dolgoletna socialna delavka ampak tudi iz izmenjave mnenj s prijatelji, s profesorji, z drugimi starši žal ugotavljam, da se nismo še ujeli z novimi časi. In to nas sibi. Šibki pa ne moramo odgovarjati na predvidene, za nas neustrezne, predloge o "racionalizaciji".

Po drugi strani pa imamo vrsto institucionalnih odborov, neformalnih ko-

misij, posameznikov, ki se s šolo ukvarjajo nekoordinirano in zato neučinkovito. Ob pomanjkanju globalnega načrta je najlažje braniti obstoječe, taka izbira pa postane brezperspektivna in zato nevarna.

Mislim, da je skrajni čas, da se vsi, ki se ukvarjajo s šolsko problematiko, posedejo za mizo in preverijo možnost ali se da izdelati avtonomen načrt optimizacije šole, ki bo ustrezal potrebam in zahtevam današnjega časa.

Na srečo je naša skupnost lahko kos takšni nalogi. Imamo usposobljen učni kader, šolski sindikat, strokovne služne (ki jih vsekakor premalo poznamo in valoriziramo), starše, ki se poizkuševalno udeležujejo v šolskih odborih, dijake, ki želijo izboljšanje šole, ne nazadnje imamo tudi raziskovalni inštitut, ki lahko bistveno pripomore, da oblikujemo in izpeljemo ta načrt. Današnja Komisija za šolstvo je izčrpala svojo funkcijo, bodisi glede za sestavo (SSK, PSI, DSL, KP, SKGZ, SSO, SSS), bodisi ker ni znala določiti jasnih ciljev in točnega programa. Seje takšne komisije utegnejo biti zato trosenje nepotrebnih energij, v trenutku, ko potrebujemo povsem drugačne pristope.

Kot predstavnica slovenske komponente DSL v Komisiji za šolstvo sem večkrat opozorila na potrebo, da manjšina preveri svojo politiko do šolske problematike tako v splošnem, kot tudi kar zadeva problem ukinitve nekaterih šol, a sem s strani enih nateleta na gluha ušesa in na neke vrste "veta" s strani drugih, ki so ugovarjali, da si bomo tako sami "kopali jamo", češ da so šole zaščitene po mednarodnih sporazumih in jih moramo zato braniti....

Manjšina se torej znajde pred dvema opcijama, njena sedanja organiziranost pa ne dopušča, da bi o tem razpravljali in zavzeli jasna stališča. Nimamo "forum", ki bi predstavljal tiste, ki so resnični nositelji interesov šolnikov, staršev, dijakov, in ki bi s pomočjo strokovnih služb izdelal načrt optimizacije.

Če se povrnemo k Eneju, sumim, da kdor išče pot trdnostnega ohranjanja obstoječega išče predvsem rešitev zase (tako bomo imeli vedno priložnost, da držimo "visoko zastavo naših načelnih zahtev" in da se pritožujemo nad tistimi, ki nam jih hočejo kratiti). S tem bomo mogoče rešili tudi očeta Priama, a bomo prav gotovo pustili sina Ascania na cedilu.

Anamarija Kalc

Podpisi proti zakonu Mammì

V teh tednih poteka po celi Italiji zbiranje podpisov za Referendum proti nekaterim delom zakona Mammì.

Tudi v Trstu se je ustanovil promocijski "Odbor za čisto informacijo", ki ga sestavljajo razna združenja in prostovoljne organizacije (med katerimi tudi Zveza slovenskih kulturnih društev) ob podpori raznih strank (DSL, SKP, Rete, PPI, Zeleni).

Predlog za referendum zadeva 3 bistvene točke:

- 1) omejitev reklamnih spotov med filmskimi projekcijami;
- 2) omejitev televizijskih mrež, ki so v posesti privatnikov (trenutno zakon Mammì dovoljuje privatniku, da je lahko lastnik treh državnih mrež, medtem, ko bi z referendumom omejili lastnino največ na eno mrežo in to v skladu z drugimi evropskimi zakoni);
- 3) omejitev za posamezne reklamne agencije, da posredujejo rekla-

mo največ dvema mrežama in ne trem, kot velja sedaj.

Zakon Mammì je bil sprejet leta 1990 v času Andreottijeve vlade in njegova vsebina je skorajda po meri interesov družbe Fininvest, ki ji je takrat močno uspelo pogojevati vladne izbire.

Potreba po prilagoditvi italijanskega zakona z evropskimi usmeritvami na tem področju, ki so veliko strožja, je vprašanje, ki se je postavilo že takoj po odobritvi zakona, danes, tudi na osnovi novih političnih in vladnih odgovornosti Berlusconi, pa je postal ta problem toliko bolj pereč in nujen.

Kot vedno referendum ni najboljšo sredstvo za razreševanje zahtevnih vprašanj, kajti sam po sebi ne more vnesti novega, smotrnejšega sistema v telekomunikacijski mreži naše države.

In vendar je to edino sredstvo, ki nam omogoča, da sensibiliziramo javnost o tem perečem problemu, ki zadeva svobodo in pluralnost

informiranja proti vsakim monopolom. Gre skratka za izredno pomembno vprašanje demokracije v enem izmed najbolj delikatnih področij našega kolektivnega življenja, to je televizijskega in splošneje medijskega informiranja.

Potreben je izreden napor, ker do konca junija je treba zbrati v državnem merilu milijon podpisov.

Vsak občan lahko podpiše v uradih lastne občinske uprave, v samem mestu pa so pobudniki referenduma prisotni skoraj vsak dan na ulicah z mizicami za zbiranje podpisov.

V teku je tudi akcija za zbiranje finančnih sredstev, saj se bo moral referendum samofinansirati.

(Tekoči račun št. 14778/5 na agenciji št. 2 Tržaške hranilnice CRT v ul. Carducci).

Vabimo hkrati tudi vse, ki bi želeli kakorkoli pomagati, ali ki želijo imeti podrobnejše informacije, da telefonirajo na Federacijo DSL oz. na Odbor za čisto informacijo c/o ACLI - tel. 370408.

Administrativne volitve na Goriškem

OBČINA KRMIN

V Krminu je položaj zelo težak. Levice je bila vedno šibka, še bolj pa se je ošibela po odklonu Komunistične prenove. DSL se je znašla pred izbiro: sestaviti sile, ki so bile v objemu slavne KPI, ali povezati se s katoliškim taborom.

Prav zato se je DSL povezala v Krminu z Ljudsko stranko, medtem, ko je progresistični tabor grobo deljen.

Lista v Krminu je sestavljena iz neodvisnih kandidatov in je močno obarvana s strani levega pola.

Lista nosi ime Progetto Cormonese, kandidat za župana je Padelli Maurizio. (MJ)

ZAGRAJ

Kot je znano je bil v Zagrajski sekciji DSL velik spor, ki ni samo razdvojil sekcijo DSL, čigar rezultat je bil dvojno tajništvo v prvem trenutku. Žal pa je kasneje, na pest nekaterih posameznikov, prišlo do padca leve uprave.

Komisar Posoške federacije Papais je moral vzpostaviti red, podčrtal pa je dejstvo, da je razkol zelo globok in rane se bodo še dolgo celile.

Da je položaj zelo kritičen kaže že samo dejstvo, da je DSL zopet kandidirala bivšega župana Vizintina, ki ima široko podporo (DSL, Ljudska stranka, AD in neodvisni). Na drugi strani na levici je še druga leva lista, v kateri najdemo nekaj odpadnikov DSL, ki niso ali se nočejo sprijazniti z diplomatskim delom komisarja.

Tretji pol, lahko izkoristi kreganje na levi. Predstavljajo se namreč skupaj Liga, neofašisti in Forza Italia. (MJ)

KANDIDATI

1. SIRIO BAN
2. BELLI AVIA
3. BOILEAU ANNA MARIA
4. BRAINI VILMA IN CORVA
5. BUSATTA ROMUALDA
6. BUTKOVIČ DEODATO
7. CACCIATORE ROSARIA
8. CEFARIN MARIAN
9. CHIARION RICCARDO
10. CRISTIANI RICCARDO

11. DE MARCHI BRUNA
12. DI GIANANTONIO ANNA
13. DI MARIA MARCO
14. DORDIT LUCA
15. DRASCEK GIANNI
16. FERENCICH LOREDANA
17. FONTANA ROSA MARIA
18. FURLAN OLIVIERO
19. GALASSO MARIO
20. GENOVESE LUIGI
21. GRAPULIN LIVIO
22. KOMEL IGOR
23. LUPI FRANCO
24. MALIGOJ EDOARDO
25. MAREGA GIOVANNI
26. MELCHIORRE PAOLO
27. MENNELLA ANTONIO
28. MERNI LAURA
29. MOCCHIUTTI ENZO
30. OLIVO AVE GRAZIA
31. PERESSON CARLO
32. ROCCO ALESSANDRO
33. RUSSO GRAZIA
34. SERGIACOMI LUCIA
35. SLOTE NADIA
36. TASCIA SILVIA
37. ULIAN LUCIO
38. WIRTISCH MASSIMO
39. VISINTIN MARCO
40. ZAPPALA ANNA MARIA

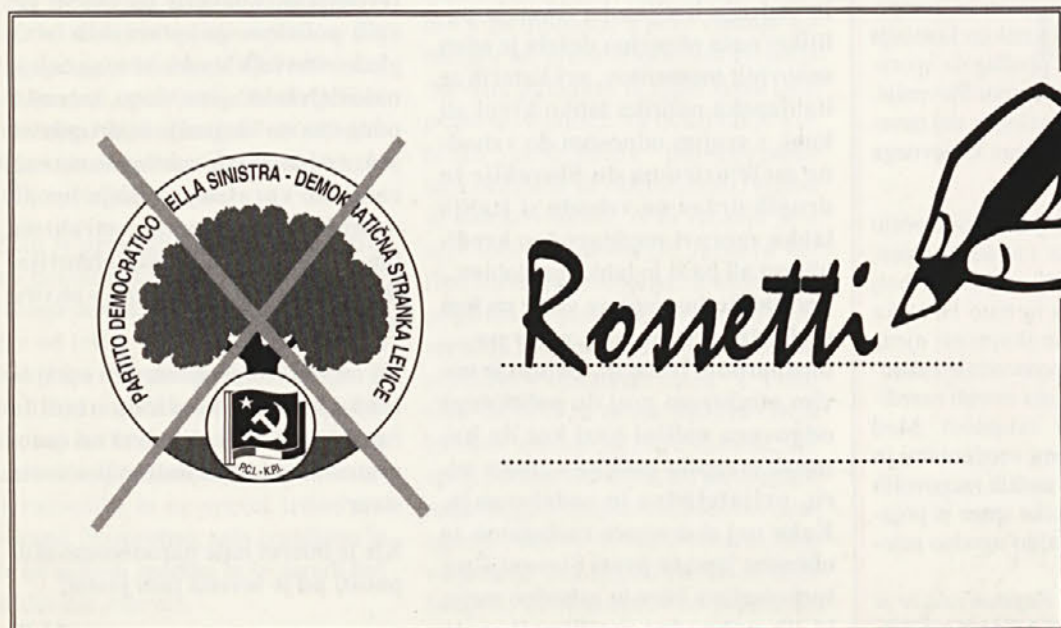
V CETRTEK, 16. JUNIJA 1994 OB 18. URI
V DVORANI SATURNIA - POMORSKA POSTAJA - TRST

Enrico Berlinguer

Etika in smoter politike
Njegova misel, intuicije, aktualnost
(Ob desetletnici smrti)

Spregovorili bodo CLAUDIO TONEL, TAMARA BLAZINA
in posl. MASSIMO D'ALEMA

DEŽELNA POBUDA KROŽKA E. BERLINGUER
V SODELOVANJU Z DEŽELNO SKUPINO DSL

Rosetti

Volitve na Goriškem

KOMEL IGOR

rojen v Gorici 6.8.1952
Ravnatelj Kulturnega doma
v Gorici

Bivši občinski svetovalec
v Gorici

Član slovenske pokrajinske
komisije pri DSL - Gorica

Aktiven tudi v raznih
organizmih SKGZ

SLOVENCİ IN OBČINSKE VOLITVE V GORICI

Za Slovence so nedvomno v tem trenutku posebno pomembne volitve v goriški občini, kjer se obnavljajo tudi rajonski sveti. Volilna kampanija progresistične liste teži k temu, da občinsko stvarnost neposredno v večji meri kot doslej povežemo z občani (tudi slovenskimi), kar pomeni, da se bo napredna koalicija, v kateri opravlja DSL pomembno aktivno vlogo, prizadevala za odpravo dosedanjega privatističnega načina upravljanja občine s strani starih, sedaj preoblečenih, vladnih političnih sil, za večjo težo občanov pri odločanju in reševanju upravnih vprašanj, kakor tudi za njihovo neposredno udeležbo ter sodelovanje pri izboljšanju materialnih in človeških pogojev v vsakodnevem življenju občinske skupnosti. S tega vidika je slovenska komponenta goriškega prebivalstva poseben občinski subjekt, ki ga je treba kot takega dejansko in ustrezno upoštevati pri reševanju problemov na področju priznanja manjšine, tako na jezikovnem področju, kot na ostalih področjih, ki gredo od kulture, športa pa do gospodarstva, šolstva itd.

SLOVENSKI PREDSTAVNIKI V GORIŠKEM OBČINSKEM SVETU

Prav gotovo za Slovence v goriški občini je velike važnosti prisotnost čim večjega zastopstva naših predstavnikov v vseh občinskih organih, ki gredo od občinskega sveta, pa do rajonskih svetov - in to ne glede na strankarsko pripadnost. Slovenska problematika je bila v prejšnji mandatni dobi večkrat prisotna na dnevnem redu posameznih občinskih sej. V teh razpravah je ravno enoten nastop vseh slovenskih predstavnikov, v povezavi z demokratičnimi silami, obrodil marsikatero sadovo. V naslednjem mandatu bomo morali še dodatno dokazati, da smo važen subjekt našega mesta, ki se aktivno zavzema za nestranski napredek celotnega goriškega prostora. Prav uveljavljanje naše specifične stvarnosti in to v vseh občinskih organih sodi med važnejše postavke prihodnjih junijskih volitev.

IGOR KOMEL

Ostati v Evropi

Junjske volitve za neposredno izvolitev novega goriškega župana in za istočasno obnovo občinskega sveta predstavljajo zaključek dolgega križnega obdobja, ki je zadnja leta negativno označevalo in paraliziralo upravo, in bodo zato odločilne za prihodnost Gorice in njenega prebivalstva. V Gorici se je, še prej kot na vsedržavni ravni, namreč pokazalo, da je stari levosredinski način (režim) upravljanja izčrpal vse svoje energije; zadnjemu Tuzizevemu odboru ni ostalo tako drugega, kot da se sam umakne in prepusti odločitev volilcem. Ni šlo pa za preprost sestop z oblasti, nasprotno, v občinskem svetu se je na nekaterih pomembnih programskih izbirah ustvarila transverzalna opozicija, ki če ni že sama postala večina, je vsekakor onemogočila nadaljnje upravljanje staremu lobiju vladnih strank in z njimi povezanih gospodarskih krogov. Junjska izbira bo vsekakor omejena na dve opciji: vztrajati pri nekaterih starih gospodarskih izbirah, ki so nesmiselne oziroma čisto obrambne (začenši s financersko šolo), in še naprej ignorirati možnosti, ki jih nudi Gorici odprto gledanje onstran meje, ali pa obrniti stran in pogumno sprejeti samo tiste odločitve, ki

so v skladu z vsestranskim razvojem Gorice in njenega naravnega zaledja, tostran in onstran meje, kar za nas čisto enostavno pomeni ostati v Evropi in aktivno sodelovati v širših evropskih združitvenih procesih. Pri tem nas ne sme varati navidezni politični potres, ki je nastal na marčnih političnih volitvah in ki verjetno je prinesel bore malo novega. "Nove" sile se sicer predstavljajo v Gorici ločene: Forza Italia in Alleanza nazionale skupaj v izrazito desničarskem zavezništvu, Lega in Partito popolare v sredinsko desničarskem, njihovih programi pa so zelo malo diferencirani: na eni strani postavljajo z upravnega vidika pravo kontinuiteto s starim degeneriranim levim centrom, na drugi strani pa so zaskrbljujoča neznanika glede odnosov do slovenske manjšine stvarnosti in odprtega sodelovanja ob meji. Odprti in napredni del Gorice predstavljata Fiorellijeva zelena lista in široko zavezništvo list (Progresisti, Slovenska skupnost, Občani za Gorico) od leve do centra, ki skupaj podpira neodvisnega županskega kandidata inženirja Bruna Crocettija. Napredno zavezništvo je v glavnem nastalo na osnovi pretekle izkušnje transverzalneceve kot po-

treba po inovaciji in prozornosti v upravnem življenju, pridobilo pa je, še posebej po marčnih volitvah, nove razsežnosti in se postavlja v tej volilni kampanji kot edina sila, ki dosledno in odprto zagovarja temeljne vrednote: kot so sožitje in solidarnost, ki prav pri nas sta še posebej pomembni.

Slovinci smo po pozitivnih izkušnjah političnih volitev znova združeni v skupnem zavezništvu, nastopamo sicer na različnih listah, podpiramo pa istega kandidata za župansko mesto. Gre poudariti, da to ni naključno, da je to dosledna in zavedna izbira vseh komponent, ki so znale najti skupen jezik za skupne programske cilje in so aktivno sodelovale pri samem oblikovanju koalicije. Slovenska komponenta pri Demokratični stranki levece ponovno kandidira na listi Progresistov predsednika goriškega Kulturnega doma Igorja Komela, ki ne nastopa kot strankarski kandidat, ampak kot kandidat širše slovenske civilne družbe. Kandidatura ima široko podporo med slovensko javnostjo in čakati je, da bo ponovno uspešna.

IVAN BRATINA

Pot do progresistične liste na Goriškem

V goriški pokrajini bodo na vrsti zelo pomembne občinske volitve, ki po svoji pomembnosti veliko ne zaostajajo za evropskimi. Gorica leži na meji in je veljala za mesto odprtosti, sožitja in prijateljske konfrontacije. Zadeva se je začela sukati na desno, ko je Severna liga prevzela Pokrajino in na celo te institucije postavila žensko predsednico, ki ni prav nič kos svoji funkciji, da ne govorimo o njenih izpadih, ki so večkrat čez vsako mero.

Goriška izkušnja je že predčasno pokazala, kaj se lahko zgodi v Italiji, če zmaga desnica.

Severna Liga je politična sila, ki je na političnih volitvah izgubila na glasovih, saj ji spodjeda tla pod nogami Berlusconijsva Forza Italia.

OBČINSKE VOLITVE V GORICI

"Pot do kandidatne liste ni bila postлана z rožicami, vendar je prišlo do pametnih izbir, ki se bodo po vsej verjetnosti obrestovale." S temi besedami je mestni tajnik DSL Oliviero Furlan poročal o listi za občinsko upravo in župana v Gorici.

Program temelji na treh glavnih točkah, ki so Goričanom, zelo pri srcu. Na prvem mestu je odločni NE gradnji financerske šole na Rojcah, na drugem mestu je problematika cestnih povezav in na tretje mesto problematika dveh bolnišnic, ki buri od vedno duhove in ustvarja dualizem Gorica-Trzič.

Furlan je na kratko obrazložil vse faze pogajanj. V tem sklopu je govoril o sodelovanju DSL-PDS, PRI, Mreže, Zelenih Smehljajočega se sonca in Cittadini per l'Isontino in SSK. SSK se bo predstavila sama v okviru zavezništva. Zavezništvo je bilo ustvarjeno tudi kot odgovor na natolcevanja o reviziji Osimskih sporazumov in meja s Slovenijo.

Vendar so bili takoj na dlani resni problemi. Cittadini per l'Isonti-

darovi in prispevki

Ob poravnavi naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

Ob 2. obletnici smrti Josipa Ferfogle s Proseka daruje žena Gabrijele 100.000 lir za sklad DELA.

no so takoj postavili veto glede vstopa Komunistične preнове v koalicijo. Vseeno pa je prevladala zdrava pamet in se je zavezništvo začelo graditi na programskih osnovah. Pogoj je bil tudi ta, da noben "stari kandidat" ni smel na noben način in pod nobenim pogojem v listo.

DSL je po porazu na političnih volitvah začela tkati mrežo in je predlagala, da progresistična skupina ostane združena. Tudi veti centra in SSK naj Komunistična prenova ostane pred vrati niso prepričali DSL, ki je namreč mnenja, da je leva politična grupacija lahko bistvenega pomena pri uspehu ali neuspehu zavezništva.

Furlan je tudi povedal, da so se Progresisti skušali pogajati z zelenim/radikalcem Fiorellijem, ki pa se je odločil, da bo poskusil sam naskok do balotaže.

Glede kandidature sodnika Bassija (sicer nepolitično opredeljenega kandidata, vendar skrajno zmernih stališčih), je treba podčrtati ostro kampanjo Piccola, ki je sodnika obtoževal sodelovanja s Slovani in komunisti. Stara pravljica pač, ki pa je Bassija prisilila k odstopu.

Glede nasprotnikov je Furlan podčrtal v prvi vrsti protislovno zavezništvo Liga in Ljudska stranka-PPI. Bivši demokristjani so se nenaravno povezali z Ligaši in baza se jim je tako rekoč uprla. Treba je tudi povedati, da se je Ljudska stranka-PPI skušala povezati z zmogovito Forza Italia. Slednja pa sploh ni želela zavezništva s centrom. Tudi Liga ima v svoji sredini resne težave in upati je, da bo ošibela.

Po Bassijevem odstopu je bilo treba začeti graditi vse znova in ni bilo lahko. Vendar je prišlo zopet do spora in je napredni tabor skušal kontaktirati zopet Fiorellija. Tudi tokrat se je vse pokvarilo (Komunistična prenova je bila vedno mlačna do Fiorellija), vendar z velikimi naporji je zopet uspelo približati skupino Cittadini per l'Isontino k naprednemu polu.

Skupni kandidat za županovo mesto in kandidat Progresistov in dela Centra bo torej Crocetti, ki spada v skupino demokratičnih arhitektov. Tega kandidata podpirajo: DSL-PDS, Komunistična prenova, PSI, Zeleni (smehljajoče se sonce), Mreža, Cittadini per l'Isontino, del levega centra in

SSk (skupni kandidat za župana, vendar z ločeno listo).

POMEN ŠIRŠEGA ZAVEZNIŠTVA

Tako široka zveza je trojnega pomena. Prvič DSL-PDS konkretno konkurira (kot vsa skupina Progresistov) za občino v Gorici. Drugi pozitiven znak je delno prevzetje centra, ki je v krizi in skrajne levece, ki bi brez volje DSL ostala emarginirana. Tretje in najpomembnejše je brez dvoma dejstvo, da zavezništvo gre preko ideoloških vetov, ki so bili neizpodbitni skoraj pol stoletja.

Kar zaskrbljuje je brez dvoma moč, ki jo imata Forza Italia in neofašistična Alleanza nazionale, na papirju imata 45% glasov. Predstavila se bosta vsaka posebej, upati je samo treba, da bo prav zveza z neofašisti škodila Berlusconijsvi skupini.

Glede progresističnega kartela je treba reči, da je cilj balotaže. V trenutku, ko se bodo napredne sile v balotaži zoperstavljale desnici brez krinke, je lahko možno, da doživimo nepričakovani rezultat.

Glede slovenskih kandidatov na listi progresistov je treba reči, da so številni in velja podčrtati, da jim je treba dati glas.

Poziv za evropske volitve

Z vestnim zahajanjem na zasedanja skupščinskih komisij (udeležil se je 88% zasedanj) ter s 104 nastopi v strasburški skupščini je Giorgio Rossetti vztrajno seznanjal oblasti evropske skupnosti z vprašanji naše dežele. Vprašanja, ki se jih je neposredno lotil, grede od območja "off shore", do ladjedelništva, od težav podjetja Seleco do krize železarstva; potegoval se je za priznanje evropskega pomena deželni infrastrukturi (železniškemu prometnemu vozlišču pri Cervignanu in podvojitvi pontabeljske proge), za reševanje vprašanj avtoprevoznikov in deželni carinskih služb, za dodelitev goratim področjem v Furlaniji finančnih ugodnosti iz evropskega ciljnega programa 5b, področjem na Goriškem in Tržaškem, ki jih je prizadelo krčenje industrijskih obratov, pa pomoči iz ciljnega programa 2; prizadeval si je za poživitev obmejnega sodelovanja s sosednjimi državami ter bil v tem oziru skupščinski poročevalec ob sklepanju sporazumov med EGS in Slovenijo ter o razširitvi Evropske unije.

Njegovim prizadevanjem se velja zahvaliti, da so telesa evropske skupnosti v naši deželi udomačila tako s finančnimi nastopi kot tudi z uradnimi delovnimi obiski, tako v primeru odgovornega komisarja za znanstveno raziskavo Rubertija, podpredsednika evropske skupščine Bartzantija ter predsednika komisije za regionalno politiko Gutierrezza Diaz. Med njegove uspehe pa gre tudi šteti:

– zasedanje, ki ga je komisija za zunanje gospodarske odnose opravila v naši deželi, ter obisk komisije za prevoze, zavoljo česar sta v evropski skupščini močno odjeknili mednarodna vloga Furlanije Julijske krajine in njena pristaniška dejavnost;

– tržaško zasedanje Evropske konference o prometu v Sredozemlju ob množični udeležbi ministrov in veleposlanikov iz številnih držav;

– večkratni obisk "Evropskega urada za manjšine in jezike v omejeni rabi" in njegova skrb za Slovence v Italiji, Italijane v Istri ter za furlanski jezik in kulturo;

– številni obiski voditeljev komisije EGS za vprašanja znanstvenega ra-

ziskovanja, prevozov, obmejnega sodelovanja, ki so na teh področjih utrlili pot možnosti finančne podpore dejanskim načrtom (ne le študijam) in so omogočili uspešno zagovarjanje režima prostocarinskih območij v tržaškem pristanišču.

FURLANIJA JULIJSKA KRAJINA V EVROPI

Danes vladata v Bruslju veliko večja pozornost in zanimanje za našo deželo. Zlasti se po letu 1989 je prodrlo spoznanje, da je Furlanija Julijska krajina lahko odskočišče za nova razmerja, ki jih Skupnost spleta z vzhodnoevropskimi državami po koncu "hladne vojne". Ta pozornost velja sicer res zemljepisnemu položaju naše dežele, a tudi premoženju, ki se je nabralo z dolgoletno izkušnjo sodelovanja v delovni skupnosti Alpe-Jadran, ob številnih pobudah furlanskih, goriških in tržaških podjetnikov, pri mnogih krajevnih upravah, ki so se odločile za pot dialoga in sodelovanja.

Evropska unija si vse to šteje v dragoceno premoženje, h kateremu prištevata se raznovrstne znanstveno raziskovalne institucije in obe deželni univerzi, ki utegnejo prispevati k rasti vzhodnoevropskih držav. Skratka, našo deželo ima za dragocen vzvod sodelovanja ter za prag trgovinske izmenjave, ki jo bosta pospešili pridruženo članstvo Slovenije in vstop Avstrije v evropsko unijo.

Vse te možnosti nam nalagajo, da visoko zastavimo našo evropsko vezo. Finančni priliv ni izostal: v zadnjih 5 letih je v deželo prispelo 38 milijard lir iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, skoraj 90 mrd lir iz Socialnega sklada, 9 mrd lir iz sklada za pospeševanje trženja kmečkega pridelka, nad 12 mrd za znanstveno raziskovalne projekte itd.

Toda danes je čas za stvarne projekte širšega zamaha, ki naj izpostavijo evropsko vlogo Furlanije Julijske krajine in pri katerih si bo sleherni udeleženec – italijanska država, dežela, zasebniki – prevzel svoj del odgovornosti in bremena; pri tem pa naj bosta gospodarski in socialni navrček načrtna. Gre torej za to, da za to področje izoblikujemo niz široko-

Podpisani apelirajo na prebivalce Opčin in celotnega Krasa, da podprejo kandidaturo **GIORGIA ROSSETTIJA ZA EVROPSKI parlament.**

EVROPA je zaskrbljena zaradi nove vlade, ki je nastala po nedavnih italijanskih političnih volitvah, predvsem pa zaradi prisotnosti ministrov skrajne desnice. Volitve 12. junija bodo priložnost, da dokažemo evropski javnosti, da je Italija sposobna izraziti tudi kaj boljšega: sposobna je izvoliti v evropski parlament demokratične predstavnike, ki bodo uveljavljali vlogo Italije v Evropi ne z gesli, pač pa z resnostjo in prizadevnostjo pri izgrajevanju bolj povezane in demokratične Evrope, ki naj bo sposobna "obvladovati" velike probleme našega časa.

GIORGIO ROSSETTI si je kot evropski poslanec vsa ta leta prizadeval za izgrajevanje neke Evrope, v kateri naj bi bile politične teme ter vprašanja miru na naši celini, enakopravnosti in varstva okolja skladno povezane s temami gospodarskega razvoja, ustvarjanja novih delovnih mest in solidarnosti bogatejših območij do manj razvitih in obrobnejših.

GIORGIO ROSSETTI je uveljavil vlogo Trsta in Furlanije Julijske krajine v tej novi razvijajoči se Evropi, v katero danes vstopajo Avstrija in skandinavske dežele, jutri pa vzhodnoevropske države. Kot tržaški evroparlamentarec si je prizadeval za obravnavo naših problemov na evropski ravni ter za izgradnjo novih odnosov, osnovanih na miru in sodelovanju s sosednjimi državami, kar je predpogoj za gospodarski prerod tega mesta.

GIORGIO ROSSETTI si je tudi prizadeval za zaščito narodnih in etničnih manjšin preko evropskega zaščit-

nega statuta, ki naj bi bil obvezujoč tudi za posamezne države članice.

Danes je videti, da nekatere sile nove večine nameravajo zasledovati strategijo moči do naših sosedov, s tem, da ponovno postavljajo pod vprašaj sedanje meje. Ta pristop lahko pokvari dobrososedske odnose, s Slovenijo in Hrvaško, zaradi česar bi potem drugi prevzeli nalogo približati ti dve državi Evropski uniji. Zato je v Trstu izvolitev evropskega poslanca kot je **GIORGIO ROSSETTI**, ki se je vsa ta leta izkazal po resnosti in angažiranosti, prav gotovo jamstvo ne samo za tiste, ki se prepoznajo v njegovi stranki, pač pa tudi za vse demokrate in za vse, ki verjamejo v evropskost Trsta.

In še zadnja misel: **GIORGIO ROSSETTI** je edini ugledni deželni kandidat, edini, ki bo lahko izvoljen, če se bo zanj izrazilo čimvečje število volilcev.

Zato se glasovi ne smejo razpršiti, ne smemo se vdati prepričanju, da bo našo deželo lahko zastopal v evropskem parlamentu samo general iz Turina.

Zaradi vseh teh razlogov podpisani vabijo volilce in volilke, da pri volitvah 12. junija napišejo na glasovnico priimek **ROSSETTI** zraven simbola Demokratične stranke levice (PDS).

Maura Alzetta, Lili Čebulec, Fulvio Cova, Giulia Crepaldi, Corrado Deste, Marco Dogo, Igor Dolenc, Pavel Fonda, Rado Fonda, Giorgio Fortunat, Francesco Foschini, Elio Gurtner, Stanka Hrovatin, Anamarija Kalc, Maria Martellani, Adriano Serra, Viktor Sosič, Patrizia Vascotto, Dolfi Wilhelm, Rudi Wilhelm, Sergio Zacchigna.

poteznih predlogov zanesljivega evropskega dometa, kot so:

1) JADRANSKI KORIDOR IN PRISTANIŠKO SODELOVANJE OD KOPRA DO BENETK

2) VKLJUČITEV DEZELE V TRANSEVROPSKA PREVOZNIŠKA IN TELEKOMUNIKACIJSKA OMREŽJA

3) PRIZADEVANJE ITALIJE, DA SLOVENIJI IN HRVAŠKI "TLAKUJE" POT V EVROPSKO UNIJO, zato da se osimski sporazumi nadgradijo v pogojih varnosti in stabilnosti ob italijanski vzhodni meji, da se dejansko omogoči razgradnja meja ob uveljavljanju sodelovanja.

4) UVELJAVITEV V TEM EVROPSKEM PROSTORU DRŽAVLJANSKIH PRAVIC IN SVOBOŠČIN, da se bodo lahko vprašanja slovenske manjšine, italijanske manjšine v Istri, ter, po drugi plati, ljudi, ki so zapustili Jugoslavijo po

letu 1945, pravično in enakomerno razreševale na temelju skupnih vrednot in načel, ki navdihujejo gradnjo nove Evrope.

ZA KAKŠNO ITALIJO V KAKŠNI EVROPI

Obseg težav, ki smo jim priče (brezposelnost, rasizem in mrznja do tujcev, etnične vojne, pomoč vzhodni Evropi) ne terjajo "manj", pač pa "več" Evrope. Lotevati se jih posamič ni več mogoče: o tem so se Avstrija, Švedska, Finska in Norveška prepričale in pristopile k Evropski uniji, za isti korak pa sta se odločili tudi Poljska in Madžarska.

Več Evrope, torej. Toda kakšne Evrope? Nasproti si stojita dve pojmovanji evropske integracije. Tisto, ki preprosto stremi po zedinjenju tržišč mimo slehernih pravil: za brezobzimo tekmo brez socialne zaščite, v kateri naj se zmaga pač nasmehne močnejšemu, interesih širših slojev,

delavcev, pa naj se mu, kot v pragozdu, uklonijo. To pojmovanje Evrope zagovarjajo konservativci in z njimi nova italijanska vlada; hkrati pa je to pojmovanje, ki je v teh letih skupnost ohromilo, da ni kos izzivom časa.

Živi pa tudi drugačno pojmovanje evropske integracije, ki stremi po političnem krmiljenju procesov, po trgu, ki se sicer širi in uveljavlja svoje zakonitosti a obenem ščiti vrsto temeljnih vrednot: v prvi vrsti zaposlitev, gospodarsko povezanost, socialno državo, naravi prijazno gospodarsko rast.

V mislih imamo Evropsko unijo federalnega kova, demokratičnejšo, dostopnejšo in v odločitvah učinkovitejšo od današnje. Ne zoper Maastricht torej, pač pa dlje od Maastrichta. Za tako Evropo se uzema DSL in se pri tem ima za dedinjo evropskih prizadevanj Giorgia Amendole, Enrica Berlinguerja ter Altiera Spinellija.

KAKO BOMO VOLILI 12. JUNIJA

NA GLASOVNICI NE BOŠ NAŠEL KANDIDATOVEGA IMENA!
ZATO NE POZABI PRIPISATI
K STRANKINEMU ZNAKU DSL:

Rossetti

